

Wat is barmhartigheid?

Is Jezus jouw voorbeeld van barmhartigheid? Wat is barmhartigheid eigenlijk? Zegt dat woord jou iets? Tot voorkort zei het mij bijzonder weinig, waarschijnlijk omdat ik het Nieuwe Testament nooit in het Nederlands had gelezen (daar wordt aan gewerkt) en omdat ik nooit de moeite deed om erover na te denken. Volgens mijn Van Dale betekent barmhartig: medelijden, mededogen hebbend, goedertieren (welgezend, goedgunstig). Dat is in ieder geval een goed uitgangspunt.

Jezus en barmhartigheid

Als ik “Jezus en barmhartigheid” zeg, waar denk je dan als eerste aan? Velen zullen denken aan het verhaal van de barmhartige Samaritaan. Jezus vertelt dat verhaal om de vraag te beantwoorden: “wie is mijn naast?” (Lukas 10:29-37). Jezus beantwoordt de vraag en leert tegelijkertijd een les over barmhartigheid. Hij eindigt met “Ga heen, doe jij evenzo” (vs. 37). Door zijn verhaal leert Jezus ons dat we anderen, ook vreemdelingen, zelfs vijanden, moeten helpen in tijden van nood. Elders in de schrift worden we ook vermaand om barmhartig te zijn.

Ef 4:32 Maar weest jegens elkander vriendelijk, barmhartig, elkander vergevend, zoals God in Christus u vergeving geschonken heeft.

Jak 2:13 Want onbarmhartig zal het oordeel zijn over hem, die geen barmhartigheid bewezen heeft; barmhartigheid echter roemt tegen het oordeel.

1 Pet 3:8 Ten slotte, weest allen eensgezind, medelijdend, hebt de broeders lief, weest barmhartig en ootmoedig,

Waarom moeten we barmhartig zijn?

We moeten barmhartig zijn omdat barmhartigheid deel uitmaakt van de goddelijke natuur. Jezus zei in Lukas 6:36: “Weest barmhartig, gelijk uw Vader barmhartig is.” God is barmhartig en Hij wil dat Zijn kinderen barmhartig zijn. Laten we dit in context lezen:

31 En gelijk jij wilt, dat u de mensen doet, doet zij hun evenzo. 32 En indien jij lief hebt, die u liefhebben, wat hebt jij voor? Immers, ook de zondaars hebben lief, die hen liefhebben. 33 Want indien jij goed doet aan

wie u goed doet, wat hebt jij voor? Ook de zondaars doen dat. 34 En indien jij leent aan hen, van wie jij hoopt iets te ontvangen, wat hebt jij voor? Ook zondaars lenen aan zondaars om evenveel terug te ontvangen. 35 Neen, hebt uw vijanden lief, en doet hun goed en leent zonder op vergelding te hopen, en uw loon zal groot zijn en jij zult kinderen van de Allerhoogste zijn, want Hij is goed jegens de ondankbaren en bozen. 36 Weest barmhartig, gelijk uw Vader barmhartig is.

Het laatste vers vat alle gedachten van de voorgaande verzen samen.

Voorbeelden van Jezus' barmhartigheid

Jezus is het beeld van de onzichtbare God (Kol 1:15) en als zodanig sprak Hij niet alleen over barmhartigheid maar hij is het grootste menselijke voorbeeld van barmhartigheid.

Jezus was zacht van karakter

(Matt 12:18-21) Zie, mijn knecht, die Ik verkoren heb, mijn geliefde, in wie mijn ziel een welbehagen heeft; Ik zal mijn Geest op Hem leggen en Hij zal de heidenen het oordeel verkondigen. 19 Hij zal niet twisten ofschreeuwen, en niemand zal op de pleinen zijn stem horen. 20 Het geknakte riet zal Hij niet verbreken en de walmende vlaspit zal Hij niet uitdoven, voordat Hij het oordeel tot overwinning heeft gebracht. 21 En op zijn naam zullen de heidenen hopen.

Het geknakte riet zal Hij niet verbreken en de walmende vlaspit zal Hij niet uitdoven”.

Jezus zei:

18 ...Hij heeft Mij gezonden 19 om aan gevangenen loslating te verkondigen en aan blinden het gezicht, om verbrokenen heen te zenden in vrijheid,... (Lukas 4:18-19)

Jezus kwam om mensen uit de put te halen, om de zwakke sterkte te geven en om de arme rijk te maken. Dat is barmhartigheid.

Hoe ga jij om met mensen die zwak zijn zoals gehandicapten, chronisch zieken, arbeidsongeschikten, daklozen? Veracht jij ze, of heb jij een speciale plek in je hart voor hen? Jezus wel.

Jezus bekommerde zich over een zondig volk

(Matt 23:37) Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt, wie tot u gezonden

zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, en gij hebt niet gewild.

Jezus bekommerde zich over een zondig volk, zijn volk. Hij had een diep verlangen om hun tot zich te nemen als zijn kinderen, maar zij wilden niet.

Dit doet me heel sterk denken aan Gods barmhartigheid voor de zondige stad Nineve. God stuurde Jona er naartoe om bekering te preken en toen ze naar Jona luisterden was hij heel erg boos op God, en teleurgesteld. Hij zei:

Ach, Here, heb ik dat niet gezegd, toen ik nog in mijn land was? Daarom heb ik het willen voorkomen door naar Tarsis te vluchten, want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig, groot van goedertierenheid en berouw hebbend over het kwaad. (Jona 4:2)

Even later zegt God:

Zou Ik dan Nineve niet sparen, de grote stad, waarin meer dan honderdtwintigduizend mensen zijn, die het onderscheid niet kennen tussen hun rechterhand en hun linkerhand, benevens veel vee? (Jona 4:11)

Jezus is barmhartig tegenover degenen die zo goddeloos zijn dat ze in geestelijke zin hun rechterhand niet van hun linkerhand kunnen onderscheiden.

Hoe ga jij om met het zondige volk om je heen? Ik heb een gruwelijke hekel aan abortus, TBSverlof voor verkrachters, 'safe sex' campagnes... Vele dingen die mensen doen, zijn gruwelijk voor God en ook voor Zijn kinderen. En toch moeten wij barmhartig zijn tegenover diezelfde mensen.

Jezus bekommerde zich over zondige individuen

In het verhaal van de overspelige vrouw in Johannes 8:1-11, wist Jezus wie ze was en wat ze gedaan had maar hij bedekte haar zonde met liefde, gelijk er geschreven staat:

Hebt bovenal bestendige liefde jegens elkander, want de liefde bedekt tal van zonden. (1 Petrus 4:8)

Jezus bekommerde zich over zieken

(Markus 1:40-41) En een melaatse kwam tot Hem, die voor Hem op de knieën viel, en smekende tot Hem zeide: Indien Gij wilt, kunt Gij mij reinigen. 41 En met barmhartigheid bewogen, strekte Hij zijn hand uit, raakte hem

aan en zeide tot hem: Ik wil het, word rein!

Dit is een voorbeeld van iemand helpen die hulp nodig heeft.

Voorbeeld: Spontaan een stuk pizza geven aan een oud vrouwtje die in de vuilnis bak vermoedelijk naar resten zocht. (Debrecen 1994).

Jezus bekommerde zich over hongerigen

(Markus 8:1-3) In die dagen, toen er weder een grote schare bijeen was en zij niets te eten hadden, riep Hij zijn discipelen tot Zich en zeide tot hen: 2 Ik heb medelijden met de schare, want zij zijn nu reeds drie dagen bij Mij gebleven en hebben niets te eten; 3 en indien Ik hen zonder voedsel naar huis laat gaan, zullen zij onderweg bezwijken, en sommigen van hen zijn van ver weg.

Medelijden is barmhartigheid [hier wordt hetzelfde Grieks woord gebruikt dat in Marcus 1:41 staat]. Jezus verweet de mensen niet dat ze voorzichzelf hadden moeten zorgen. Hij leed mee, hijvoelde hun honger en zwakte en nam actie om hun tot steun te zijn.

Conclusie

Laten we zijn als Jezus die mensen hielp in hun tijd van nood, die geduldig was met mensen die worstelden met zonde, die mensen de weg wees naar de Hemelse Vader.

Jezus heeft een bepaald respect voor mensen, eigenlijk een liefde voor mensen dat onafhankelijk is van hun verdiensten. Alle mensen zijn waardevol voor Jezus. Waarom? Omdat we allen geschapen zijn in het beeld van de almachtige, heilige, eeuwige God. In zekere zin zijn alle mensen kinderen van God en dus waardevol voor Hem. Daarom is Hij barmhartig en daarom moeten wij ook barmhartig zijn.

Amen.